

Amateurkunst en Corona

Amateurkunst en Corona

Inleiding

Corona houdt Nederland (en de wereld) al bijna een jaar in haar greep. In alle sectoren zijn de consequenties voelbaar. De Meerpaal bemerkt in alle lagen van de samenleving en in al haar taakgebieden de onrust en ingrijpende gevolgen die Corona en de maatregelen teweeg brengen. Op verzoek van de Gemeente Dronten heeft De Meerpaal in kaart gebracht wat de consequenties zijn voor de lokale amateurkunstsector, op de korte en lange termijn. Daarbij is in het bijzonder de aandacht uitgegaan naar diverse amateurkunstverenigingen uit de drie kernen (Dronten, Biddinghuizen, Swifterbant). De vertegenwoordigers van 25 verenigingen zijn bevraagd op hun ervaringen. De uitkomsten van deze gesprekken staan beschreven in dit rapport. Daarnaast zijn er een aantal aanvullingen gedaan vanuit ervaringen met het onderwijs, die in het kader van dit onderzoek ook relevant zijn. De Meerpaal hoopt met dit rapport een bijdrage te kunnen leveren aan de inspanningen van de Gemeente Dronten voor de instandhouding van de lokale culturele infrastructuur.

De Meerpaal bemerkt in alle lagen van de samenleving en in al haar taakgebieden de onrust en ingrijpende gevolgen die Corona en de maatregelen teweeg brengen.

Consequenties

De gesprekspartners geven allen aan dat de Corona-crisis op verschillende manieren voelbaar is binnen de vereniging of organisatie. Hieronder volgt een uiteenzetting per onderdeel.

Financiële consequenties

Alle verenigingen geven aan dat ze financieel interen vanwege het missen van contributie. De inning daarvan is medio 2020 stopgezet, of op alternatieve manier vormgegeven (bijvoorbeeld een halvering van het bedrag). Een aantal verenigingen heeft met leden afgesproken dat er deels betaald wordt, zodat ook de professional die verbonden is aan de vereniging, betaald kan worden.

Behalve het wegvallen van contributie, is ook het ontbreken van uitvoeringen of activiteiten die inkomsten genereren, een gemis. Zo worden genoemd: de collecte van het Prins Bernhard Cultuurfonds, kaartverkoop voor concerten, verlotingen en beloning voor bijdragen aan evenementen als Koningsdag en Avondvierdaagse en projecten op scholen. Door gemiste inkomsten komt de bekostiging van een aantal zaken in het gedrang:

- De inzet van een professional (dirigent, docent, begeleider)
- Huur van repetitieruimten (soms groter dan normaal gesproken, vanwege de regelgeving)
- Aanschaf van materialen/instrumentarium
- Initiëren van nieuwe projecten

Maatschappelijke consequenties

Verenigingen zijn zich bewust van hun grote sociale functie en daarmee ook het gat wat nu ontstaat. Mensen zien elkaar niet meer en oudere leden worden eenzamer. De afstand tussen leden en de vereniging wordt groter; de sociale cohesie neemt af. Een aantal verenigingen probeert dit te ondervangen door leden incidenteel actief op te zoeken en de verbinding te blijven zoeken (ook door bijvoorbeeld een attentie vanuit een 'lief en leed pot'), maar de soms hoge(re) leeftijd van leden maakt dit niet altijd even gemakkelijk. Ook initiatieven met online repetities of ontmoetingen, bleken geen waardevol alternatief. Sommige verenigingen geven aan dat dit ook iets doet met de motivatie van leden. Verenigingen geven aan dat de huidige situatie heel helder maakt hoe belangrijk het samenzijn en het samen ondernemen is voor veel van hun leden.

Toekomstbestendigheid

Ledenaantal

Veel van de verenigingen zien een terugloop in het ledenaantal. Dat heeft een aantal oorzaken:

- Kandidaat-leden melden zich niet meer aan, omdat ze bang zijn contributie te moeten betalen terwijl er geen repetities zijn.
- Bestaande leden missen de repetities, maar ook de verbinding en het sociale contact en zien daarom geen meerwaarde meer in het lid blijven.
- Bestaande leden hebben privé te kampen met financiële gevolgen van de Corona-crisis, waardoor ze genoodzaakt zijn hun lidmaatschap op te zeggen.
- Schoolprojecten gaan niet door, terwijl dat voor de muziekverenigingen vaak kweekvijvers zijn voor nieuwe aanwas.

Consequenties

Amateurkunst en Corona

Behalve het wegvallen van contributie, is ook het ontbreken van uitvoeringen of activiteiten die inkomsten genereren, een gemis.

- Een aantal verenigingen heeft gemiddeld veel senioren in haar midden, waarvan de vraag is of deze leden na de Corona-crisis nog gezond terugkeren.

Inzet van de professional

Aan bijna alle verenigingen is een professionele vakdocent of dirigent verbonden. Deze is over het algemeen op ZZP-basis verbonden aan de vereniging. Als de inkomsten van verenigingen terug lopen, kan het lastig worden om de verbonden professional te blijven betalen. Dat is vervelend voor de betreffende professional, maar kan op de langere termijn ook een probleem opleveren voor de verenigingen. Als een professional geen inkomsten meer heeft, is de kans groot dat hij op zoek gaat naar andere werkzaamheden. En mogelijk in de toekomst niet langer beschikbaar is voor inzet bij de vereniging. Dit is voor de verenigingen, maar ook De Meerpaal een punt van zorg. In de beperkte culturele infrastructuur die Dronten (en de regio) kenmerkt, is het niet eenvoudig goede vakdocenten en –dirigenten te vinden én te verbinden aan organisaties en verenigingen. De Meerpaal voorziet hier ook een probleem in relatie tot inzet van vakdocenten en theatergezelschappen op en voor scholen.

Deze angst wordt gedeeld door de verenigingen. Een aantal van hen heeft daarom de keuze gemaakt om bijvoorbeeld de helft van de vergoeding te betalen, of alleen te betalen per contractueel vastgelegde én uitgevoerde activiteit. Eén vereniging betaalt de dirigent structureel door, ook als er geen repetities plaatsvinden. Maar er zijn ook verenigingen die hun docent of dirigent helemaal niet meer betalen. Dat is risicovol en kan op de langere termijn consequenties hebben voor de kwaliteit én kwantiteit van het aanbod in de regio.

Praktische consequenties

Huisvesting

Eerder werd al geschetst dat een terugloop in inkomsten ook gevolgen kan hebben voor het kunnen opbrengen van de huur voor repetitieruimte. Sommige verenigingen, met name koren, hebben echter ook te kampen met strengere eisen ten aanzien van de te gebruiken ruimte. Het blijkt lastig een betaalbare, ruimte repetitieruimte te vinden die voldoet aan de richtlijnen voor gebruik door koren. Eenzelfde probleem geldt ook voor schoolgroepen, met name vanuit het voortgezet onderwijs.

Vervoer

Dit onderwerp is met name voor scholen relevant gebleken in de afgelopen periode. En is een praktisch probleem met maatschappelijke gevolgen. Scholen maken graag en veelvuldig gebruik van het speciaal geprogrammeerde theateraanbod in De Meerpaal. Met name voor jonge leerlingen en de scholen uit de buitendorpen wordt voor vervoer een beroep gedaan op ouders. Iets wat binnen het kader van de Corona-maatregelen niet langer haalbaar was. De Meerpaal heeft meerdere voorstellingen moeten annuleren, omdat de leerlingen simpelweg niet naar het theater konden komen. Dat is op korte termijn spijtig, maar op langere termijn zeer bezwaarlijk. Het heeft allereerst consequenties voor de culturele bagage van de Drontense leerlingen, maar ook voor de inzetbaarheid van theatertechnici en op termijn zelfs het voortbestaan van theatergezelschappen. Dat komt de culturele infrastructuur in Dronten en regio niet ten goede.

Amateurkunst en Corona

In de beperkte culturele infrastructuur die Dronten (en de regio) kenmerkt, is het niet eenvoudig goede vakdocenten en –dirigenten te vinden én te verbinden aan organisaties en verenigingen.

Aanbevelingen

De Meerpaal heeft gemerkt in haar verkenning dat de problemen die in eerste instantie vrij praktisch en basaal lijken te zijn, grotere maatschappelijke consequenties kunnen hebben. De Meerpaal adviseert de Gemeente Dronten dan ook actief aan de slag te gaan met het bieden van oplossingen aan de amateurkunstsector, en doet daarvoor een aantal suggesties en aanbevelingen:

In relatie tot de financiële consequenties

- Bemiddel tussen amateurverenigingen en (private) cultuureducatieve organisaties waar het private huur betreft. Verdeel de lasten bijvoorbeeld over de gemeente, de huurder en de verhuurder.
- Faciliteer verenigingen bij het (tijdelijk) gebruiken van grotere ruimten.
- Maak het financieel mogelijk dat professionals doorbetaald kunnen worden, zodat ze verbonden blijven aan Dronten en haar verenigingen/instellingen.

In relatie tot de maatschappelijke consequenties

- Bied extra ondersteuning voor gezinnen die het financieel zwaar hebben om deel te nemen aan cultuuractiviteiten (extra informatie over/impuls via de Pas van Dronten, of juist een tijdelijke, aparte regeling).
- Maak extra middelen vrij om de veerkracht van de bewoners te versterken met cultuur. Dat zal nodig zijn omdat de gevolgen van Corona nog lang zullen nadreunen (eenzaamheid door sociale isolatie, werkloosheid, oplopende schulden, groeiende armoede).
- Organiseer opnieuw een (digitale) maatschappelijke beursvloer, zodat geïnvesteerd kan worden in verbinding.

In relatie tot de toekomstbestendigheid

- Stimuleer en/of faciliteer onderwijs en verenigingen om professionals te blijven betalen, ook al kunnen activiteiten niet of anders plaats vinden.
- Faciliteer in de organisatie van amateurkunstdagen, buitenconcerten in de wijk bij zorgcentra of ledenwerfacties. Houd cultuur levend en levendig!
- Betrek (zodra het weer kan) de amateurkunstverenigingen bewust bij Drontense evenementen (Festival Suydersee, Avondvierdaagse, activiteiten bedrijfsleven).
- Investeer (zodra het weer kan) in evenementen die de amateurkunstverenigingen exposure bieden (Korendag, Muziek op het Plein)

In relatie tot de praktische consequenties

- Ondersteun verenigingen in de zoektocht naar grotere ruimten, bijvoorbeeld door middel van een online Beursvloer/marktplaats. De Gemeente heeft wellicht beter zicht op de mogelijkheden en capaciteit binnen de gemeentegrenzen.
- Stel ruime gebouwen uit het eigen vastgoedbedrijf beschikbaar voor amateurverenigingen, culturele instellingen/aanbieders en scholen om voor repetities en workshops op veilige afstand.
- Faciliteer in busvervoer naar schoolvoorstellingen in het theater van De Meerpaal.

Amateurkunst en Corona

Faciliteer in de organisatie van amateurkunstdagen, buitenconcerten in de wijk bij zorgcentra of ledenwerfacties. Houd cultuur levend en levendig!

Amateurkunst en Corona

Rol De Meerpaal

In dit rapport hebben we een algemeen beeld geschetst van de stand van zaken in de Drontense amateurkunstsector. De behoeften per organisatie of vereniging kunnen en zullen verschillen. We adviseren daarom om De Meerpaal een actieve rol te laten spelen in het bemiddelen tussen Gemeente en lokale verenigingen als het gaat om het concretiseren van ondersteuning en de financiering daarvan. Dit vraagt om nader onderzoek; De Meerpaal verkent dit voorstel graag samen met de Gemeente Dronten.

We adviseren daarom om De Meerpaal een actieve rol te laten spelen in het bemiddelen tussen Gemeente en lokale verenigingen als het gaat om het concretiseren van ondersteuning en de financiering daarvan.

Colofon

2021 De Meerpaal
Amateurkunst en Corona

Uw contactpersoon in De Meerpaal:
Margrit Vos,
Manager Meerpaal Academie
0321 - 388 764
margrit.vos@meerpaal.nl